

DYSCALCULIEPROTOCOL

Het dyscalculieprotocol

Dit document is voor leerlingen, ouders, leerkrachten en belanghebbenden in het kader van het dyscalculieprotocol op het Comenius College Nieuwerkerk. Het beschrijft hoe er wordt omgegaan met leerlingen met dyscalculie. Dit protocol helpt bij het signaleren van leerlingen met dyscalculie. Het geeft tevens aan hoe wij leerlingen ondersteunen die al over een dyscalculieverklaring beschikken. Er wordt omschreven welke begeleiding wij bieden en welke compensaties en faciliteiten er mogelijk zijn.

Wat is dyscalculie?

Dyscalculie is een leerstoornis die gekenmerkt wordt door hardnekkige problemen met het aanleren en vlot en/of accuraat kunnen toepassen van reken/wiskundige kennis, met didactische resistentie. (Bron: Luit)

Signaleringstoetsen klas 1

Voor de herfstvakantie nemen we in de eerste klassen een signaleringstoets (Got it), op het gebied van rekenen af, om de nieuwe leerlingen zo goed mogelijk de hulp te kunnen bieden die zij nodig hebben. Leerlingen die reeds een dyscalculieverklaring hebben hoeven hier niet aan deel te nemen.

De werkwijze

- Aan het begin van het schooljaar nemen de vakdocenten de rekentoets klassikaal af.
- De RT'er bekijkt de resultaten en gaat zonodig door met verder onderzoek.
- Dit betekent voor leerlingen die uitvallen bij rekenen, dat er een tweede (controle) toets wordt afgenomen.
- Wanneer er voldoende indicatie blijkt tot dyscalculie verwijst de RT'er de leerling door naar een onderzoeksbureau voor dyscalculie.
- Bij het bovenstaande worden de ouders en de mentor ingelicht door de RT'er.
- De vakdocent van rekenen documenteert de uitslag van de signaleringstoetsen in SOM.

De dyscalculieverklaring

Als bij een leerling door onderzoek vastgesteld is dat er sprake is van dyscalculie, krijgt een leerling een dyscalculieverklaring. Ouders geven op het aanmeldingsformulier aan of een leerling beschikt over een dyscalculieverklaring. De leerlingen die een officiële verklaring hebben worden via een lijst bekend gemaakt aan alle docenten. Zo kunnen zij rekening houden met deze leerlingen. Ook beschikken deze leerlingen over een dyscalculiepas. Deze horen zij aan de docenten te kunnen tonen. Op deze pas staat vermeld van welke faciliteiten de leerling gebruik mag maken, zoals gebruik maken van schema's, formulekaarten, rekenmachine etc. De faciliteiten hangen af van op welk gebied de leerling problemen ervaart en zijn dus per leerling verschillend. De faciliteiten worden na een overleg tussen de remedial teacher en de leerling, door de remedial teacher op de pas vermeld.

Remedial teacher

Aan het begin van het cursusjaar worden alle leerlingen met een dyscalculieverklaring benaderd door de remedial teacher. De leerlingen (en ouders indien nodig) kunnen dan aangeven of ze extra ondersteuning wensen voor vakken met rekenvaardigheden. De hulp die de remedial teacher biedt bestaat uit ongeveer acht weken herhalen, bespreken en extra oefenen van de problemen die de leerling zelf aandraagt of die genoemd worden door de vakdocent. Het hele jaar door kunnen de leerlingen zelf aangeven bij de mentor/vakdocent/remedial teacher of ze extra hulp willen hebben voor een bepaalde periode. Er wordt onderscheid gemaakt tussen de onder-/bovenbouw, omdat er in de bovenbouw langzaam aan toegewerkt wordt naar de begeleiding voor het examen. We bouwen de faciliteiten daarin af, zodat de leerling op het examen goed gewend is aan de afspraken die hiervoor gelden. Daarnaast bestaat de mogelijkheid dat de vakdocent of mentor de leerling aanmeldt. Het doel van alle begeleiding is dat de dyscalculieerling uiteindelijk zelfstandig met zijn leerprobleem kan omgaan.

Kenmerken van leerlingen met dyscalculie

- De leerling gebruikt de basale rekenmanieren, bijvoorbeeld: de leerling telt heel lang door op de vingers.
- De leerling draait gemakkelijk getallen om. Gehoorde getallen (bijv. 24) worden op papier omgedraaid (bijv. 42).
- De leerling kent de waarde van getallen niet. Honderdtallen en tientallen zijn voor de leerlingen gelijk. Bij optellen en aftrekken zet de leerling deze niet goed onder elkaar. Dit heeft ook te maken met ruimtelijke oriëntatie.
- De leerling heeft daardoor ook moeite met schatten.
- De leerling is bij het nemen van tussenstappen al snel de draad kwijt.
- De leerling heeft moeite met het hanteren van een volgorde (bijv. bij klokkijken de grote en kleine wijzer).
- De leerling heeft moeite met het interpreteren van codes en patronen. Bijvoorbeeld het muzieknootenschrift, maar ook $x / : / + / - /$ natuurkundige codes.
- De leerling heeft moeite met ruimtelijke oriëntatie (bijv. teamsporten op een groot veld en onderscheid tussen links en rechts en moeite met het plaatsten van getallen in de juiste kolom).
- De leerling heeft moeite met het lezen en/of interpreteren van grafieken.

Specifieke maatregelen van leerlingen met dyscalculie:

Faciliteiten CCN:
1. Tijdverlenging of inkorting toets
2. Gebruik rekenmachine
3. Gebruik rekenkaart (klas 1 en 2)
4. Gebruik landelijke rekenkaart (klas 3 en 4)
5. In toetsen worden strategieveranderingen duidelijk aangegeven
6. Mag een foto maken van aantekening(en) (bord + schrift)
7. Specifieke hulpmiddelen in overleg met vakdocent

Tijdverlenging of inkorting toets

Toetsen van 0-45 minuten:	10 minuten verlenging
Toetsen van 45-90 minuten:	20 minuten verlenging
Toetsen van 90 minuten en meer:	30 minuten verlenging

Wanneer een toets wordt afgenomen in de les dan kan deze ook worden ingekort. De docent zorgt ervoor dat op de toets, van tevoren, duidelijk staat aangegeven welke opgaven niet worden gemaakt door leerlingen met dyscalculie. Dit kan leiden tot een aangepaste normering. Indien de leerling voldoende tijd heeft, wordt aangeraden de volledige toets te maken. Wanneer de leerling een ingekorte versie van de toets maakt, dan kan deze op een aangepaste manier beoordeeld worden.

Eindexamen

Op de dyscalculieverklaring staat omschreven welke hulp en voorzieningen geadviseerd worden. De dyscalculieverklaring kan een leerling recht geven op extra faciliteiten bij het maken van toetsen en schoolexamens. De school bepaalt hierbij zelf welke voorzieningen zijn toegestaan. Per leerjaar wordt de maatregel omschreven en geleidelijk afgebouwd naar de eindexamennorm van het CVTE.

Een leerling met een dyscalculieverklaring kan op grond van artikel 55 van het Eindexamenbesluit in aanmerking komen voor 30 minuten extra tijd bij de centrale eindexamens. Deze verklaring moet zijn opgesteld door een orthopedagoog of psycholoog. Zie Aangepast eindexamen bij dyscalculie. Leerlingen met dyscalculie mogen bij het centraal examen geen gebruik maken van een formulekaart of rekentabellen. De directeur van een school mag tijdens de schoolexamens en toetsen toestaan dat er tijdelijk meer rekening gehouden wordt met de beperking van een leerling.

Leerlingen met dyscalculie of ernstige rekenproblemen hebben recht op een specifiek aanbod. Zie <https://www.examenblad.nl>.

Bijlagen

Voorbeeld dyscalculiepas Comenius College Nieuwerkerk

DYSCALCULIEPAS Naam leerling: Klas:
Faciliteiten:
Verplichtingen: